25 øyre

Norske Folkeskrifter

Norske folkevisor

I.

Med ei utgreiding um vise-dansen

av

Hulda Garborg

Femte upplaget (16—20. tusund).

Oslo 1907

Norigs ungdomslag og Student-maallaget

Norske folkeskrifter 8

Norske folkevisor

I.

Med ei utgreiding um visedansen

av

Hulda Garborg

Femte upplaget (16—20 tusund)

Oslo
Norigs ungdomslag og Student-maallaget
1906

Johansen & Nielsens prenteverk.

Um folkevise-dansen.

Den songdansen som hjaa oss vart til „folkevisedans“, er gamall. Dei vil setja han i samanheng med lejkar som i millomalderen livde i Frankrike og Tyskland („carole“; minnesongar-„tantz“ [1]); men ein finn dans av same slage lengi fyrr, soleis i det gamle Hellas, der vismenn som Sokrates og Platon priste og sjølve dyrka denne leiken, og hjaa jødarne, som jamvel dansa og song til Guds ære. Visst er det, at denne songdansen er noko reint anna enn det folk no kallar dans, og mange trur det vilde vera godt um me kunde faa denne leiken upp att.

Han er gamall i vaare land med. Paa Island vert han nemd alt i det 11te hundradaare; og i Norig hev me att ikkje so faae av dei gamle dansekvædi (folkevisune). Det er i det heile det som er det sermerkte ved visedansen hjaa oss, at det er sogukvæde, forteljande kvæde, som mest vart sungne til dansen; det kjenslesame eller lyriske kom helst fram gjenom fylgjestevi (ettersleng og millomsleng) eller liksom paa ein medtonande understreng.

---

[1] Ei større utgreiding um Færøy-dansen og songdansane i millomalderen er komi hjaa H. Aschehoug & co.

Visedansen var ein heimedans. Dei som vilde vera med — og det vilde gjerne alle som var til stades, unge og gamle, kvende og menn — knytte seg arm i arm saman i ein ring; den som førde dansen song visa, og etter den gjekk ringen i takt; men fylgjestevi song alle. Og etter som songen gjekk fram, kom alle meir og meir med, livde uppatt den sogo som visa lagde fram; dansen var dramatisk.

Um sjølve dansen er elles aa segja, at det ikkje er dei 6 fot-stigi det gjeld mest um, — endaa det gjeld so mykje, at dei maa vera godt innøvde, so alt gjeng lett og stødt. Dei er som eit fylgjespel, og ein fast grunn under alt, liksom.

Men det som det gjeld um er det liv og den aand me kann leggje i dansen. Og skal me faa liv i dansen, maa kvar og ein som er med, kunna visune so godt, at um han ikkje syng (det skal nok helst vera berre fylgjestevi som vert sungne av alle), kann han vera heilt med elles i minespel og faktir, so han gjenom dansen sin fylgjer dei skiftande huglag i songen. Di meir heilt ein er med i songen, di betre dansar ein. Det er s o n g e n som er det fyrste i visedansen. Folk utan tonesans dansar sjeldan godt. Dei vert ikkje tekne av songen og gjeng difor kalde og berre „trør“ dansen, utan liv og hugnad. Me maa i det heile hugse, at folkevisedansen ikkje er ein teaterdans eller noko aa vise fram for folk; det er ein s e l s k a p s d a n s, der alle skal

vera med; og naar dei no „viser dansen fram“, er det berre til aa gjera han kjend att.

Dessverre gjekk det her uppe som det hadde gjengi lenger sud: dansen vart etter kvart utskjemd. Villskap og styggedom blanda seg inn. Kyrkja lyste ufred mot visedansen, som daa etter kvart døydde burt og gløymdest.

Berre paa Færøyom heldt han seg frisk. Han vart verande det han hadde vori og skulde vera: god leik og helsesam itrott. Styrkjande og friskande vart han og for den historiske sans, daa visune so mykje tok emne fraa sogo. Serleg var denne leiken hugsam og gagnleg i den lange vintertidi, daa folke sat meir innebundi. For ungdomen vart leiken samstundes skule, ei innføring i det gamle liv og ei styrkjing for kjærleiken til heim og heimefolk; like eins lærde ungdomen gjenom visesongen dei dygdir som visune serleg priste: mod og manndom, ærleg og trufast ferd, riddarhug og sjølvofring i kjærleik og venskap alt inn i dauden; men vanære og skam lagde seg yvi den rædde, den uærlege, og svikaren. Jamt friska og desse dansevisune folkehugen ved skjemt og djerv spott; ja folkedansen vart stundom folkedomstol. Naar ein mann hadde gjort noko gale, tok tvo handfaste karar han millom seg i dansen, og han laut høyra paa spottestev og nidvers som vart sungne um uferdi hans; og det kunde visst vera streng

straff. Men svara fekk han so godt han kunde, og naar dei tykte han kunde ha fengi nok, var saki dermed avgjord.

Endaa liver folkedansen paa Færøyom. Den gamle og rette finn ein, berre ein 'kjem noko burt ifraa by eller hamn.

Og hev ein set kva slik ein leik kann vera for eit folk, so vaknar det eit spursmaal: skulde ikkje me og vera so langt komne no, at me kunde halda den gode viseleiken uppe?

Mange hev alt teki til aa arbeida her. Og det ser ut til at det kann gaa godt. Det vil ikkje vera gjort paa ein dag aa faa upp att noko som hev „sovi so lengi". Men ein god folkeleik vil vera mykje arbeid verd.

Folkevisune miste mykje av den upphavelege takt og rytme daa det vart slutt paa songdansen. Sume visur hev daa haldi seg soleis at dei ikkje treng nokor sers tilmaating. Dei er her tekne etter Landstad, med rettingar av Moltke Moe. Endaa alle versi er med, er dei stutte mot dansevisune paa Færøyom. Der hev dei visur paa 2—300 vers. So skulde det vera uvandt for *kvar ungdom* aa læra visune *vaare.*

Dvergemøy I (av „Sjurðakvæði") er teki med til ei prøve. Dette kvæde segjer fraa um den fyrste ferdi Sigurd Faavnesbane gjorde til dvergelande, striden hans med dvergane og det fyrste

møte med dvergemøyi. Av dei femtan lange kvædi um Sigurd, som endaa vert bruka til aa dansa etter paa Færøyom, er dei fem „dvergemøy“-kvad.

Ormen dan lange er umsett til Hordalandsmaal, og vart fyrst prenta i „Fedraheimen“ i 1885.

Kraakevisa er skrivi heilt paa Sunnhordlandsmaal, soleis som dei syng henne paa Stord.

„Aka paa isen haale“ høver so vel til „banda-dansen“; difor hev desse stevi fengi rom attaat folkevisune. Til dansen kann ein bruka nye songar og, berre dei hev rette takti.

Tonar til 5, 6, 7 og 8 finn ein i Thorvald Lammers: Norske folkeviser I og II (H. Aschehoug & co.s forlag, pris 50 øyre kvart).
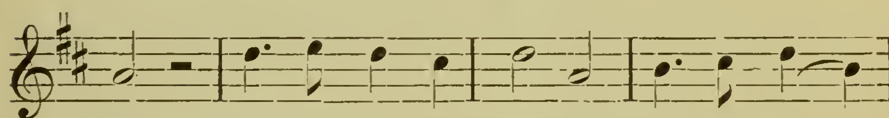
Skrivemaaten er uvand. Einast nokre sermerkte teleformir kann trenga tyding, soleis: *dynni,* døri; *fe,* for; *hor, hori,* kvar (kor); *ivi,* yver; *kvòr,* kvar (kver); *lisle,* litle; *nokle,* nokre; *saa,* so; *sille,* skulde; *sjav,* sjølv; *skaa,* skal; *d* er ofte skrivin der han ikkje skal høyrast: ri(d)and' i gaar(d). I songen kann ein fylgja sitt eige bygdemaal, um det fell laglegare.

Innhald.
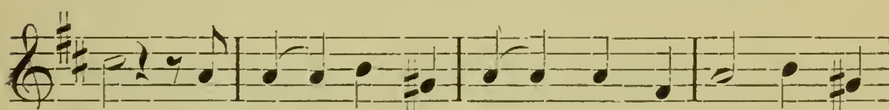
1. Gudmund og Signeliti
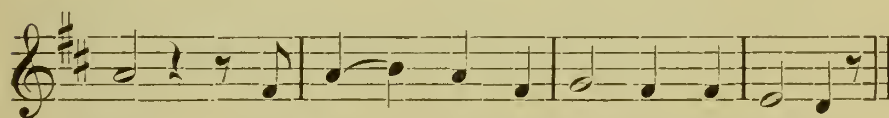

1. Herr Gud-mund han ta-la til li - ten smaa-

svein: — fa - ger fel - ler sol og blo-mar al -

le — „Du sâ - lar min gan - gar, og ver in - kje

sein!“ — fe den som saa vel kun-de lei-ke!

2. Og stolte herr Gudmund tok gyllene skrin,
— fager feller sol og blomar alle —
og der uti la han mangt raudbloma lin,
-- fe den som saa vel kunde leike!

3. Og stolte herr Gudmund kom ridand’ i gaard;
ute stod gullsmeden, slo ut sitt haar.

4. Herr Gudmund han tala til gullsmeden saa:
„Eg vønst[1]) Signeliti, di dotter, aa faa?“

5. „Mi dotter, stolt Gudmund, du aldri kann faa,
fyrr skaa paa havsens botten rotne hennar haar.

6. Signeliti hev eg lova til ein riddar saa bold,
og han skaa bera baade harnisk og skjold.“

7. Stolt Gudmund han sette sin traavar i gaang,
saa sette han av stad med si horpe i haand.

8. Signeliti ha' paa seg den silkestakken raud,
og gull laag der etter kvor einaste saum

9. Signeliti ho gjekk fe sin faer aa staa:
„Aa maa eg kje stolt Gudmund til festarmann faa?“

10. „Stolt Gudmund til festarmann du aldri kann faa,
fyrr skaa paa havsens botten rotne ditt haar.“

11. Stolt Gudmund han veider baad' rev og maard,
Signeliti i jomfrubur feller saa mang ei taar.

12. Og Gudmund han kom seg der ridand' i gaard,
ser han Signeliti paa høganloft aa staa.

13. „Græte du sa'el, hell græte du hest,
hell græte du fe du hev ungersvein fest?“

14. „Inkje græte eg sa'el, hell græte eg hest,
inkje græte eg fe eg hev ungersvein fest.

15. Eg græt aller mest fe mitt lange gule haar,
at det skaa kje faa rotne i kyrkjegaard.

---

[1]) vønast: vone, vente.

16. Eg græt aller mest fe min kvite kropp,
at den skaa rotne paa havsens bott!"

17. „Saa lengi eg mi gullhorpe heve i hand,
saa skaa inkje nykkjen deg taka i fang.

18. Eg skaa byggje deg ei bru saa høgt imot sky,
brui av staal og stolpann' av bly."

19. „Du maa byggje den bru saa høgt imot sky,
saa kann vel ingjen fraa ulykka fly."

20. Og Gudmund han reid ivi sterke staalbru,
daa snaava hans gangar, i raude gullsko.

21. Og Gudmund han stirer attpaa sin bak,
burte var Signeliti i sâlen sat.

22. Stolt Gudmund han talar til liten smaasvein:
„Du hentar meg gullhorpa, ver inkje sein!"

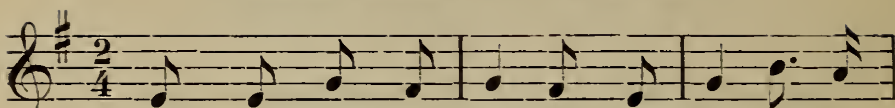
23. Og Gudmund han spela framtil med aa,
han spela Signeliti or bylgjune blaa.

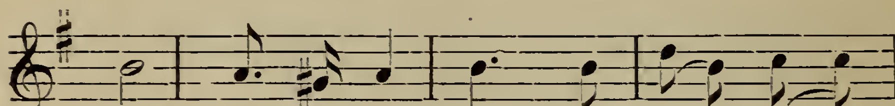
24. Og Gudmund han spela saa alle strengir brast,
saa hadde han Signeliti i armen sin fast.

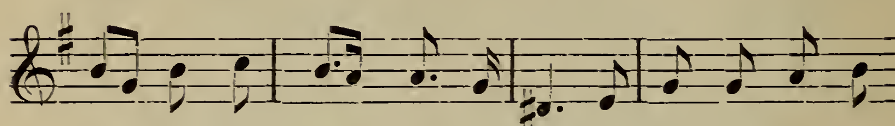
25. Signeliti ho heldt i sin festarmanns hand:
— fager feller sol og blomar alle —
„Sæl er den sveinen or bylgjom meg vann!"
— fe den som saa vel kunde leike.

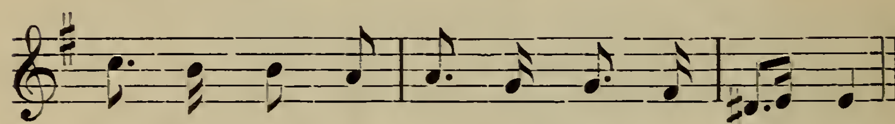
---

2. Knut liten og Sylvelin.

2. Dei tala saa mykje, dei tala saa mangt,
— Iseliljan!
og sumt var no gaman og sumt var no sant.
Saa saare syrgjer Sylvelin
fe lisle Knut i løyndom.

3. Knut liten han sålar sin gangare graa,
saa rider han seg til Sylvelins gaard.

4. Han klappa paa dynni med fingrane smaa:
„Aa statt no upp, Sylvelin, skreid loko ifraa."

5. „Aa ingjen saa hev eg til stevnar lagt,
og ingjen saa lète eg inn um naatt."

6. Han klappa paa dynni med hanskar paa hand:
„Kjenner du kje Knut liten, din festarmann?"

7. Aa Sylvelin ha' paa seg stakkjen blaa,
ho skreidde dei lokunn' baad' til og ifraa.

8. „Aa atta-fe dynni der stend ein gullstol,
der skaa du, Knut liten, setja sylvspente sko.

9. Aa atta-fe dynni der er ein gullknapp,
der skaa du, Knut liten, hengje hanskar og hatt."

10. Aa skam faa den terna, ho var saa utru,
ho stal burt Knut litens sylvspente sko.

11. Saa akslar ho seg sitt hovud-skinn,
saa gjenge ho seg fe kongjen inn.

12. „Her site du kongje, drikke mjød og vin,
med' Knut liten søve hjaa dotteri di."

13. „Gakk burt, du terne, og snakk inkje saa,
her er vel saa mange du lyg æra ifraa."

14. „Aa kjære min kongje, vil du meg kje tru,
her hev eg Knut litens dei sylvspente sko."

15. Aa kongjen lét rope ivi heile sin gaard:
„Klæd dikkon, mine hommenn[1]), i brynjune blaa!

16. Aa kjære mine gutar, klæd dikkon inkje falsk!
Eg kjenner Knut liten, det er ein vaagehals."

17. Dei banka paa dynni med glavin og spjut.
„Er du inne, Knut liten, du kjeme vel ut!"

18. Knut liten han ut gjønom vindauga saag,
han kunna kje sjaa skogjen fe brynjune blaa.

19. „Aa er de no saa mange, saa er de vel kje rædd,
saa kann de vel bie til ein nakin mann er klædd!"

---

[1]) hovmenn, sveinar.

20. Knut liten ut gjønom dynnane sprong,
han rudde den vegjen som fyrr var saa trong.

21. Knut liten han hoggje til han gjordest mo,
til blode det stod ivi sylvspente sko.

22. Knut liten han hoggje til han vart trøytt,
han kund' kje sjaa soli fe mannerøyk.

23. Knut liten stige paa gangaren graa:
„Eg vil ride til kongjen, og vera hans maag."

24. Som daa Knut liten kom ridand' i gaard,
kongjen sjav ute fyri honom staar.

25. „Høyre du, Knut liten, hot eg spyre deg:
hor er dei hommenn eg sende til deg?"

26. „Sume ligge sjuke og sume ligge saar,
og sume dei ligge paa likebaar."

27. Knut liten rister paa blodute kniv:
„Ha' du kje vori kongjen, det ha' goldi ditt liv."

28. „Knut liten, Knut liten, du stiller din kniv!
Eg gjeve deg Sylvelin, det vene viv."

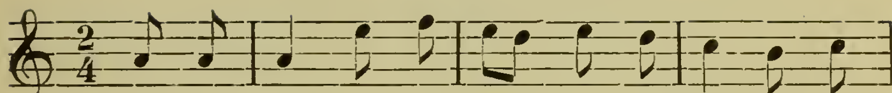
29. Knut liten rister paa blodute sverd:
„Ha' du kje vori kongje, du ha vori det verd."
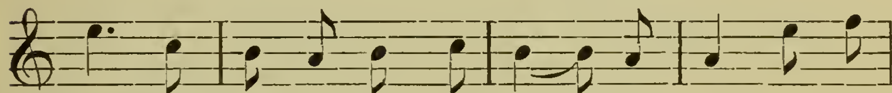
30. „Knut liten, Knut liten, du stiller ditt sverd!
Eg gjeve deg Sylvelin, du er det fulla verd."

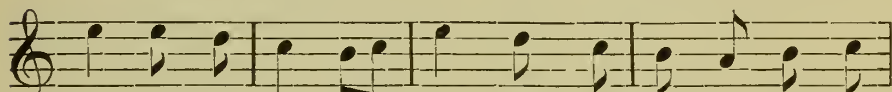
31. Og det fekk Knut liten fe han var kje rædd,
Iseliljan!
og difé han kom uti kongeleg ætt.
Saa saare syrgjer Sylvelin
fe lisle Knut i løyndom.

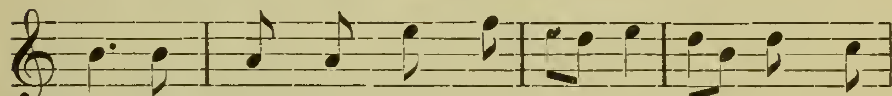

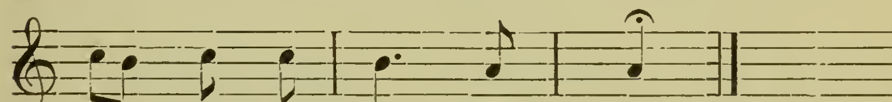
3. Liti Kjersti.

2. Bergekongen kom seg ridandes i gaard,
bronfolen løyper lett,
Paal gullsmed ute fe honom staar,
med det regner og det blæs.
Fe nordan under fjello
djupt under hello
der leikar det.

3. „Velkomin, bergekongjen, heim til min[1]),
no hev eg bryggja og blanda vin.“

4. „Eg er kje um anten brygg hell bland,
eg er meir um liti Kjersti, det liljevand.[2])“

[1]) min: meg. [2]) vand: vond, stylk.

5. „Liti Kjersti ho er berre baane endaa,
ho kann inkje vera si moer ifraa."

6. „Liti Kjersti maa vera saa liti ho vil,
mi gamle moer ber nykle-knippe mitt."

7. „Liti Kjersti ho er saa liti og ung,
ho kann inkje bera brurkrona saa tung."

8. „Maa eg kje liti Kjersti med godom faa,
saa skaa eg lata eld gjønom gullsmedgarden gaa."

9. „Fyrr elden min skaa gjønom min garden gaa,
saa lyt du liti Kjersti med godom faa.

10. Gakk no deg i stogo inn,
med' eg gjeng upp i lofte til dotteri mi."

11. Paal gullsmed han reiste at bure,
han vekkjer upp Kjersti prude.

12. Han banka paa dynni med knokune smaa:
„Statt upp, liti Kjersti, og klæd deg paa!

13. Statt upp, liti Kjersti, og klæd deg braatt,
du skaa inn og svara bêlen din i naatt."

14. Liti Kjersti ha' paa seg ein silkeserk,
nie var møyanes handeverk.

15. Liti Kjersti ha' paa seg stakkjen blaa,
der var meire gull enn der var traad.

16. Liti Kjersti ha' paa seg stakkjen raud,
stikka var gull etter kvor den saum.

17. Liti Kjersti ha' paa seg silkesokkar smaa,
sylvspente skor ha' ho der utapaa.

18. Liti Kjersti ho var inkje beltevand,
ho slengjer ikring seg det raude gullband.

19. Liti Kjersti ho gjenge at bekkje,
sitt brongule haare ho rekkjer.

20. Ho vaska sitt haare i rennandes vann,
ho kjemmer etter med sylverkam.

21. Liti Kjersti ho seg ifraa bekkjen gaar,
den høge gullkrona den sette ho paa.

22. Liti Kjersti ho seg inn um dynni steig,
bergekongjen visste kje anna hell soli skein.

23. Bergekongjen klappa paa hyendi blaa:
„Kom her, liti Kjersti, og set deg paa!"

24. „Eg er inkje trøytt, eg er inkje mo,
vil eg kvile, saa kviler eg hjaa mor.

25. Eg vil inkje sitja, eg vil inkje staa,
seg meg ditt ærend, saa vil eg gaa."

26. „Aa kjære mi dotter, du tala kje saa,
det er no den herren som du skaa faa."

27. „Her er saa mang ein kristen mann,
du tar no kje gjeva meg eit troll uti hand.

28. Her er no so mang ein kristen svein,
du tar kje gjeva meg trolle saa leid."

29. „Og maa eg deg inkje med godom faa,
saa skaa elden gjønom din faers garden gaa."

30. „Fyrr elden skaa gjønom min faers garden gaa,
fyrr lyt du daa meg med godom faa."

31. Bergegongjen ha' seg ein gangare spak,
han sette liti Kjersti paa hans bak.

32. Daa dei reid ivi høgelofts bru,
liti Kjersti ho gret, og bergekongjen log.

33. Bergekongjen reid bergje tri gongur ikring,
og bergje det opnast saa dei kom der inn.

34. Dei sette liti Kjersti paa sylvarstol,
dei gav henne drikke av ei sylvarskaal.

35. Den fyrste drykkjen liti Kjersti ho drakk,
dei kristne lòndo[1]) ho endaa gat.

36. „Hori er du fødd, og hori er du borin?
og hori er dine jomfruklæde skorn'?"

37. „I Norig er eg fødd, og der er eg borin,
og der er mine jomfruklæde skorn'."

38. Den are drykkjen liti Kjersti ho drakk,
dei kristne lòndo ho endaa gat.

39. Dei gav henne drikke av det raude gullhonn,
dei slepte der nedi tri villarkonn.

40. Den trie drykkjen liti Kjersti ho drakk,
dei kristne lòndo ho aller meir gat.

41. „Hori er du fødd, og hori er du borin?
og hori er dine jomfruklæde skor'n?"

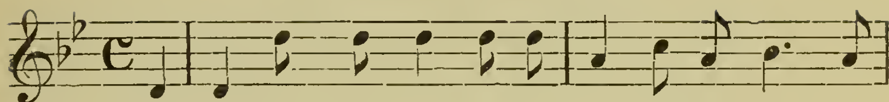
42. „I bergje er eg fødd, og der er eg borin,
og der er mine jomfruklæde skorn'.

43. I bergje vil eg liva, og der vil eg døy,
— bronfolen løyper lett —
og der er eg kongjens festarmøy."
Hu! det regner og det blæs
Fe nordan under fjello
djupt under hello
der leikar det.

---

[1]) landi.
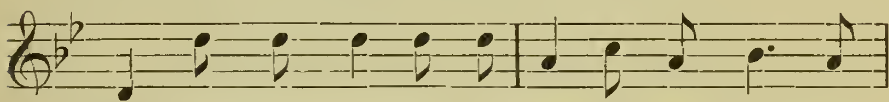
4. Reven og bjønnen.
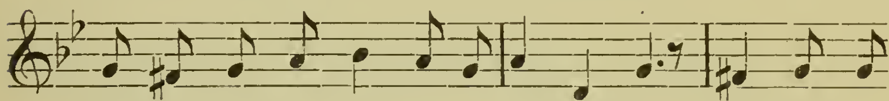

1. Aa re-ven han stod inn i hò-lo og grov: her

li-der ut-i nipp! sag-de re-ven. Stef-fa-

mau-re han fa-ta i ro-va og drog. Fe

bonden slengjer vipp ut-i ti-rumtapp. Kran-se-lin

kom inkje fyrr ro-va slapp. Steffa-mau-re med sin

rosens kinn, og han vann si-ger paa Kranselin.

2. Aa kjære Steffa-maure[1]), du biar meg ei tid,
til eg kann skifte ut sælegaava mi.

3. Aa futen saa gjeve eg no mi hud;
han plagar saa gjønne aa fôre si lu'.

---

[1]) Steffa-maure skal vera namne paa eit visst slag bjønn. Bjønnen tek paa reven i holo hans, og reven brukar daa skalkeraadir, so han kann faa ein frest. Men Kranselin er sein i vendingi; reven miste halen, og kui laut bøte med live, av di ho var so god-lokki.

4. Aa skrivaren gjeve eg no mi klo;
han skrive saa gjønne eit tjug fe tvo.

5. Aa presten gjeve eg no mi tunge,
fe han maa saa jamleg fe aalmugjen sjunge.

6. Skyss-skaffaren gjeve eg no min fot,
her lider uti nipp! sagde reven.
han springe saa mang ein bakkje imot.
Fe bonden slengjer vipp uti tirum tapp.
Kranselìn kom inkje fyrr rova slapp.
Steffa-maure med sin rosens kinn,
og han vann siger paa Kranselin.

---

5. Dalebu Jonsson.

1. Aa Dalebu ha' seg ei festarmøy bold;
den heve han teki med jønn og med staal.
Kjenner du Dalebu Jonsson?

2. Aa fyrr det vart dagjen, og dagjen vart ljos,
kom der sjau tusund kjempur til Dalebus hus.

3. Aa Dalebu ut gjønom vindauga saag,
han kunna kje sjaa soli fe glavin saa blaa.

4. Men Dalebus kjærast, ho var inkje falsk,
ho snørde staalbrynjo um Dalebuggjens hals.

5. Men Dalebus kjærast, ho var inkje sein,
ho spente staalsko um Dalebuggjens bein.

6 Aa Dalebu ut gjønom vindauga sprong,
daa gjorde han romt der som fyrr var trongt.

7. Aa Dalebu hoggje og slett inkje log,
til han stod i blod ivi sylvspente sko.

8. Dalebu hoggje og i hugjen var vre',
til han stod i blod ivi staalklædde kne.

9. „Aa Dalebu sâlar sin gangare graa,
saa rider han seg til kongjens gaard

10. „Hor vart det av dei hommenn eg sende med
Jon?"
„Aa dei ligg no heime uti mitt ton!

11. Aa nokle er slagta og lagt utpaa fat;
eg tenkte um kongjen trong til ferske mat!"

12. Aa Dalebu riste paa sylvboga kniv:
„Var du inkje min verfâr, sill det koste ditt liv."

13. „Aa kjære Dalebuggjen, du stiller din kniv,
du egtar liti Kjersti, det vene viv.

14. Aa kjære Dalebuggjen, du stiller ditt sverd,
du egtar liti Kjersti, du er hennar verd!"

15. Aa der vart stor glede ivi all den gaard;
Dalebuggjen og ho Kjersti hadde bryllaup i gjaar.
No kjenner du Dalebu Jonsson.

---

6. Falkvor Lommansson.

1. Det var Torstein Davidsson,
han vilde til bryllaup bjoe;
og det var Falkvor Lommansson,
han lét sine hestar ringskoe.
Riddaren, vaagar han live fe ei jomfru.

2. Det var aarle um morgo'en,
soli ho ryr[1]) i dalar,
upp stend Falkvor Lommansson,
legge paa forgylte sâlar.

3. Ut kjem hans sæle moer,
taarir renne paa kinn.
„Hori agtast du av i dag,
du Falkvor, kjær sonen min?“

4. „Eg vil prøve mine hommenn,
eg vil prøve min hest;
eg vil taka att vive mitt,
som Torstein Davidsson hev fest.“

5. Det var Falkvor Lommansson,
han seg av garde reid:
der grodde kje grase paa femtan aar
der hans graa gangare steig.

6. Det var Falkvor Lommansson,
han kom seg ridand' i gaard;
inn saa springe den lisle smaadreng,
segjer han tidend ifraa.

---

[1]) ryr (av rjoda): gjer det raudt.

7. Inn aa springe den liten smaadreng,
segjer han tidend ifraa:
„Her stend fullt tone av herklædde menn,
og alle som duvune graa!"

8. Og det var fruga Vendelin,
ho saag seg att ivi herd,
daa saag ho Falkvor Lommansson
med herske store ferd.

9. Det var fruga Vendelin,
ho oto vindauga saag:
„Det er Falkvor Lommansson,
han hev meg lengstom traatt.

10. De take av meg mitt hovudgull,
og sete meg med nedre bordsende!
Kjem han inn Falkvor Lommansson,
han maa meg inkje kjenne.

11. De take av meg mitt hovudgull,
og sete paa meg silkeluve;
kjem han inn Falkvor Lommansson,
han helsar meg fe ei fruge".

12. Inn kom Falkvor Lommansson
med høgan hatt i hende;
helsar han fruga Vendelin:
„Saa vel som eg deg mone kjenne!

13. Høyrer du, fruga Vendelin,
du tar deg inkje løyne:
ute stend hesten apalgraa,
i dag skaa du 'en røyne!"

14. Og det var fruga Vendelin,
ho slo sin neva mot bord:
„Var han heime, Torstein Davidsson,
du lyste inkje slike ord!“

15. Det var Falkvor Lommansson,
han gjordest i hondo sterk,
saa tok han fruga Vendelin
og sette paa høgan hest.

16. Og det var den lisle smaasvein,
han gjorde baad’ reid og rann,
saa reid han dei femtan vælske milir
til han Torstein Davidsson fann:

17. „Her site du, Torstein Davidsson,
drikke mjød og vin;
Falkvor Lommansson er heime
og rid av med bruri di!“

18. Det var Torstein Davidsson,
han var saa ille ved ord;
brone mjøden, i skaali var,
den slepte han ned paa bord.

19. Upp stod Torstein Davidsson,
han ropar ivi all den gaard:
„De stande upp, mine gode hommenn,
klæd dikkon i brynjune blaa!“

20. Det var seint um sundags eftan,
daa kveste dei sine spjut;
det var aarle um maandags morgon,
daa reid dei herkjempur ut.

21. Det var Falkvor Lommansson,
han saag seg att ivi herd:
„Etter kjem Torstein Davidsson,
Vaarherre ver i mi ferd!“

22. Dei møttest utpaa Démannheidi
uti saa tjukk ein gnyr;
branden[1]) breit og brynjo sleit
og røykjen stod upp i sky.

23. Dei møttest ut paa Démannheidi
uti saa tjukk ein moe,
soli gat kje paa nuto skine
fe røykjen av manneblode.

24. Dei stridde der i dagar
og vel i dagane tvaa;
att'e stod Torstein Davidsson,
alt folkje det fall ifraa.

25. Heim til reid Torstein Davidsson
med trøytte menner og saare;
Falkvor spelar[2]) fe bergjo nord
alt med sin kjæraste kaate.

26. Heim til reid Torstein Davidsson
med brotne sâlar og tome;
Falkvor spelar fe bergjo nord
alt med sin rosens blome.

27. Det var Torstein Davidsson,
han syrgjer no inkje saa saart:
„Her er saa mange stolte jomfrugur
som stjønnune fylgjer naatt!"
Riddaren, vaagar han live fe ei jomfru.

---

[1]) branden: sverde.
[2]) leikar.

7. Haugebonden.

1. Det var den heilage joleftans kveld,
der bonden vilde burt finne limar,
og daa han kom seg i rosens lund,
daa høyrde han kor haugebonden rimar:
Snillan du!
det lydest ut paa Bonor[1])
kor haugebonden dansar og rimar.

2. Det var den heilage joteftans kveld,
der bonden vilde burt finne kransar;
og daa han kom seg i rosens lund,
daa høyrde han kor haugebonden dansar.

Haugebonden kved:

3. „Aa høyre du det, du gode bonden sjav,
kvi tuktar du kje drengine dine?
D'er aldri saa heilag ein joleftans kveld,
dei stukar uti halline mine.

4. D'er aldri saa heilag ein joleftans kveld,
dei slengjer etter meg med skaali;
og ha' det kje vori fe gode bonden sjav,
dei ha' silt mist høyrsla og maale.

5. Dei gaave meg saa vond ein støyt
utav den store ølkrusi;
og ha' det kje vori fe gode bonden sjav,
du ha' vel silt høyrt roml i husi.

6. Dei gaave meg saa vond ein styng
utav dei kvasse spjoti;
ha' det kje vori fe gode bonden sjav,
eg ha' vel silt horvt[2]) uti mote.

---

[1]) Bonor; garden til bonden? Andre uppskriftir hev: Det lyder han paa, bonden
[2]) horvt: vendt meg (til motstand).

7. Dei gaave meg saa vond ein styng
utav dei sylvar-knivar;
ha' det kje vori fe gode bonden sjav,
dei ha' vel silt mist deira live."

Bonden svarar:

8. „Aa du heve vori utpaa mine skip,
og det uti aarine aatte!
og ingja skipsleige hev eg fengi av deg,
og endaa gjeng baaten paa botte.[1])

9. Aa du heve vori utpaa mine skip,
og det uti aarine nie.
ingja skipsleige hev eg fenge av deg,
og endaa gjeng det Bonor forbi."

Haugebonden svarar:

10. „No hev eg vori alle desse aar
ut paa dine grunnar saa lengi,
ingja skipsleige saa heve du kravt
og ingja saa heve du fengi.

11. Men gakk no deg at bakari stamn,
der henge ei forgyllade brose[2]),
der stende uti dei kistillan ni,
og nyklane hong uti laaso.

12. Og deruti stende ei sylvarkogs,
ho stende paa fjorom gullfoto[3]),
det er inkje fulle femtan aar
ho hev gjengi i nie manne-boto.[4])

13. Og deruti stende eit lite gullstaup,
hev gjengi i nie manne-boto;
og femtan hommenn kann drikke godt rus.
og sjave bonden deruti fljote.

---

[1]) endaa er baaten i fart.
[2]) brose; gylt bringesylgje.
[3]) fire gullføtar.
[4]) med den hev dei lagt mannebot ni gongir.

14. Og deruti ligge den kufta blaa,
er sauma med sylve kvite,
og den sauma Ingelill, dotter mi,
den tid ho heime sat pike.

15. Og deruti ligge den kaapa raud,
er sauma med gulle det reine,
og den kom aldri paa Maalfrids bak,
berre joledagjen den eine.

16. Og deruti ligge ein silkeserk,
er stikka i liljur og kransar,
og den kom aldri paa Maalfrids bak,
berre joledagen ho dansar.

17. Og deruti ligge ein silkeduk,
er vovin i raude gullstrimar,
og den kom aldri paa haugebondens bord,
berre joli han dansar og rimar.

18. Og eg skal gjeva deg ein liten myllardam,
der gjenge dei femtan par kvennir,
stolpane dei er oto kvite kvalsbein
og slòkje av hardaste jønne.

19. Nils saa heiter maagjen min,
han bur heran upp under lide,
og sjav saa heiter eg gode Gullstein,
der av gjeng segnin saa vide.

20. Lunden heiter garden min,
han ligg heran sud under lide,
og sjav saa heiter eg gode Gullstein,
og kona mi heiter Maalfride."
Snillan du!
Det lydest ut paa Bonor
kor haugebonden dansar og rimar.

---

8. Storebror og Lislebror.

1. Storebror han tala til Lislebror sin:
„Eg veit meg ei jomfru saa fager og fin!“
Du er den, du er den
eg hev tinga i min ungdom.

2. Men daa dei kom seg paa høge Vallands[1]) heid,
Storebror han snudde sin gangar og reid heim.

3. Og det var stor vanære og endaa større skam
aa ride ut paa vegjen og inkje tørja fram.

4. Lislebror han reid seg til høge Vallands port,
og utafyri porten tri blanke spjut der stod.

5. Gjerde det var gjort av kvasse kjempesverd;
eit mannehovud stod det paa odden utav kver.

6. Porten den var sett med stengar og med spjut;
paa kvor stakje hekk der ei mannehud.

7. Lislebror han reid seg til høge Vallands gaard,
og der var fleire kjempur hell Lislebror ha' haar.

8. Og jomfruga oto vindauga saag.
„Hot er det fe ein galen gut som helde i vaar
gaard?“

9. „Eg er no ingjen galen gut, um du no segjer saa;
eg er din kjære festarmann, som du maa bie paa!“

10. Og jomfruga ho lettar paa skarlaken raud:
„Hor er no dei kjempur min faer gjeve braud?“

---

[1]) Valland: Frankrike.

11. Knaft dette orde av jomfruga var talt,
fyrr fire hundrad kjempur kring Lislebor sat.

12. Men Lislebror han kasta sin hanskje mot jord:
„I meg skaa de finne ein trugin stallbror!“.

13. Lislebror han kasta sin hanskje paa mark:
„I meg skaa de finne ein gute som er sterk!“

14. Og Lislebror han snudde sin gangare umkring,
og fire hundrad kjempur han slo uti ein ring.

15. Og Lislebror han gjekk seg i drykkjestogo inn,
og der var alle kjempur alt som forvilla svin.

16. Og Lislebror hadde seg ein gangare spak:
han tok den skjøn jomfru og sette paa hans bak.

17. Saa rider han seg tolv milir uti skog,
jomfruga ho gret, men Lislebror han log.

18. Men som at dei kom seg i grøne rosens lund,
der lyster Lislebror aa kvile seg ei stund.

19. „Aa høyr du Lislebror, du søv no kje saa hardt!
Eg tikjer eg høyrer min faers hestefart.

20. Eg høyrer min faers forgyllande lur;
den hev kje vori blaasin sidan moer var brur.“

21. „Og tikje du, du høyrer dir faers hestefart,
og um me kjem i dusten, du nemne kje mitt
namn!“

22. Den fyste dusten som dei tilsaman reid,
jomfrugas eldste broer fall daud til jordi ned.

23. Den are dusten som dei tilsaman drog,
jomfrugas yngste broer han datt daud til jord.

24. „Aa høyrer du Lislebror, du stiller no ditt sverd!
Min kjære yngste broer var kje den dauden verd!“

25. „Din kjære yngste broer eg inkje agtar fe eit haar,
og din graa gamle faer skal same dauden faa.“

26. Lislebror rider til Storebrors gaard:
der stod hans moer ute med utslegi haar.

27. „Aa høyre du Lislebror, hot eg vil spyrja deg:
hor heve du fengi det unge fagre viv?“

28. „Det heve eg teki alt uti kongjens gaard,
med sterkare magt, med jønn og med staal.

29. Aa høyre du Storebror, du hentar meg ein prest!
og du mi kjære moer, du skaa vera meg næst.

30. Og du mi eldste syster, du reider meg ei seng,
og du mi yngste syster, du legge meg i den!“

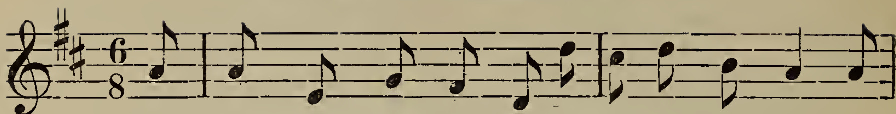
31. Aa det var eldste systeri, ho reidde upp hans seng;
men ho la deri gift, for at ho var honom slem.

32. Den are dags morgon, fyrr dagjen den var ljos,
daa laag der tri lik uti Storebrors hus.

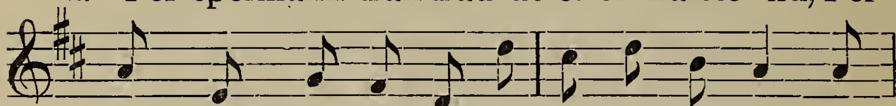
33. Den eine var Lislebror, den are var hans møy,
og saa hans gamle moer, av sorgi var daud.
Du er den, du er den
eg hev tinga i min ungdom.
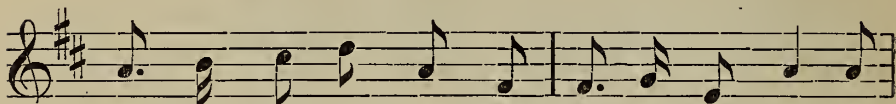
---

9. Per spelmann.
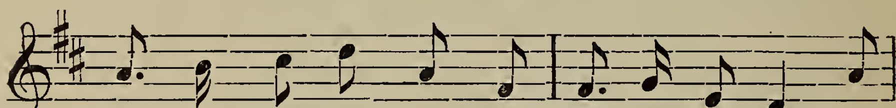

1. Per spelmann han had-de ei ei-na-ste ku, Per

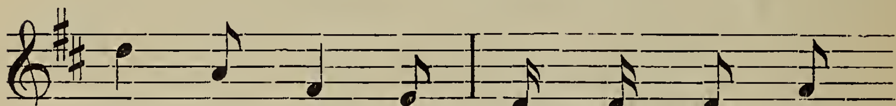
spel-mann han had-de ei ei-na-ste ku. Han
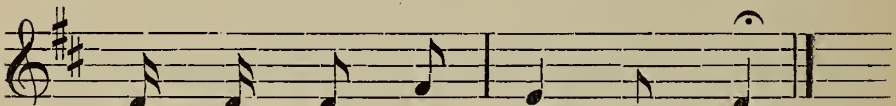

byt-te burt ku-i, fekk fe-la i-gjen, han

byt-te burt ku-i, fekk fe-la i-gjen! „Du

gam-le go-de fi-o-lin, du

fi-o-lin, du fe-la mi!“

2. Per spelmann han spela og fela ho lét,
saa gutane dansa og gjentune gret.

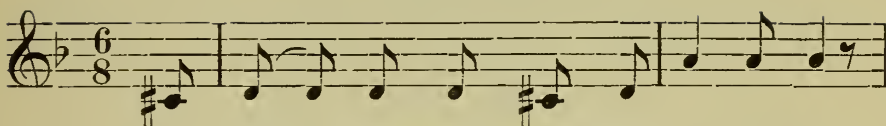
3. „Og um eg vert gamall som stein under bru,
saa aldri eg byter burt fela i ku.

4. Og um eg vert gamall som mose paa tre,
saa aldri eg byter burt fela i fe.
Du gamle gode fiolin,
du fiolin, du fela mi!“

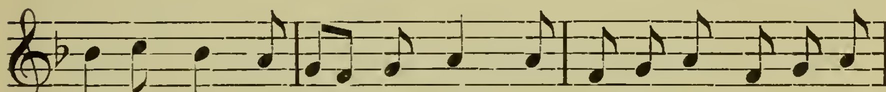
---

10. Kraakevisa.

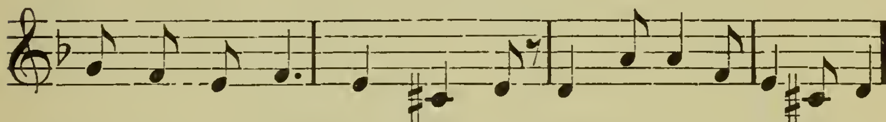
Fraa Sunnhordland.

1. Ma'n han gjekk seg paa ve - a-skog,

hei fa - ra, paa ve - a-skog. Daa sat der ei kraaka i

lun-den aa gol. Hei fa - ra. Fal-tu ril-tu ral-tu ra.

2. Ma'n han tenkte med sjøle seg,
hei fa-ra, med sjøle seg:
aa tru no den kraako vil drepa meg?
— hei fa-ra —
faltu riltu raltu ra!

3. Aa ma'n han snudde om hesten sin,
so kjøre han heimatt te garen igjen.

4. „Aa haur du min man, ka eg spøre deg:
kor vart da òv ve'n du kjøre te meg?"

5. „Eg kjøre no ingjen ve te deg,
for kraako hu svor hu sku drepa meg."

6. „Aa no har eg alder haurt storre skabm!
har du haurt at ei kraaka har drepe ein man?"

7. Men kraako kom itte paa takje aa gol,
aa ma'n han opp gjøno ljoren fór.

8. Aa ma'n han spente sin bòge for kne,
so skaut han den kraako, so hu datt ne.

9. So sette han fore dei folane ti;
men kraako ho sprengde adle dei.

10. So sette han fore dei folane tolv,
daa kjøre han kraako paa laavagolv.

11. So flo han den kraako aa léma 'ne sond,
hu vog innpaa sekstaan aa tjue pond.

12. Ov skidne so gjore han tolv par sko,
da besta pare forært 'an te mor.

13. Aa kjøte da salt 'an i tødne aa fat,
aa tungo den hadd 'an te julamat.

14. Ov tarmane gjorde han tolv par reip,
aa kløno dei brukt 'an te møkegreip.

15. Aa nebben den brukt 'an te kjorkjebaat,
so folk konde sigla paa te aa fraa.

16. Aa mó'n den brukt 'an te mala kodn,
aa øyro dei gjor 'an te tutarehodn.

17. Ov augo so gjore han stoveglas,
aa nakkjen den sett 'an paa kjorkjo te stas.
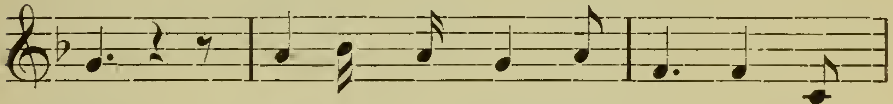
18. Aa dan so kje kraako kann nøtta saa
— hei fa-ra, kann nøtta saa,
han vør'e kje ver'e ei kraaka aa faa
— hei fa-ra —
faltu riltu raltu ra.
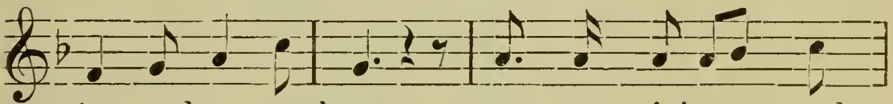
Haur: høyr. — Hu: ho. — Itte: etter: — Adle: alle. — Ov: av. — Tødne: tunnor. — Kjòrkjebaat: kyrkjebaat. — Mó'n: munnen.

11. Aka paa isen haale.
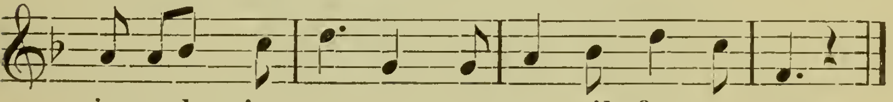
Stev av ***Ivar Aasen.***

2. Ganga og gjera seg fager
og fara so fint og smaatt,
løyna sitt rette lynde,
til maalet fyrst er naatt,
gjeva deg gode voner
og svika deg sidan braatt:
det hev eg høyrt so ymse
skal vera kvende-haatt.

3. Ganga og gjera seg smeikjen
og fria tidt og traatt,
freista dei arme vækjor
til baade stort og smaatt,

lata deim sidan fara
og ha deim til glis og laatt:
det hev eg høyrt so ymse
skal vera karmanns-haatt.

4. Ganga so byrg og kræsa
og skifta sin hug kvar dag,
kappast um største stasen
og kaupa av alle slag,
lata ein annan syta
fyr enden paa slikt eit jag:
det hev eg høyrt so ymse
skal vera kvende-lag.

5. Ganga so bratt og skrøyta
og laast vera hæv og hag,
sitja i drikkarstemna
og sumla natt og dag,
koma so heim og dundra
og truga med hogg og slag:
det hev eg høyrt so ymse
skal vera karmanns-lag.

6. Endaa lyt eg no segja:
der er so ymse slag.
Raakar ein paa det gode,
so ser ein eit anna drag;
møter det gode hjarta
eit hjarta med same lag,
ja, daa er der ljosa voner
som sol paa ein sumardag.

7. Ja, naar dei rette møtast,
so fær det sitt rette lag.
Trutt paa vegen dei fylgjast
alt utan kiv og klag.
Ungdom og vænleik vika,
men hjarta slær friske slag;
og kjærleiken held sin varme
og varer til sidste dag.

12. Aa Tostein tala til staven sin.

1. Aa To - stein ta - la til sta - ven sin, han
To - stein: „Aa mei - ner du i - sen ber
meg heim?“ sa To - stein, i gnell i gnell
i gnel - lan - de fro - sten.

2. Aa staven svara han Tostein saa:
„Du Tostein!
gakk ut paa isen, so fær du sjaa,
du Tostein!“
i gnell i gnell i gnellande frosten.

3. Han Tostein ut paa isen steig
— han Tostein —
og baae beina undan gleid
fe 'n Tostein
i gnell i gnell i gnellande frosten.

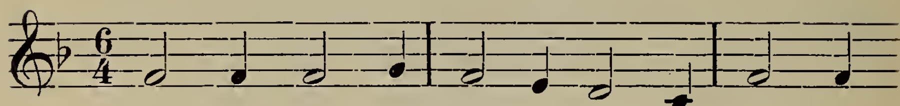
4. Aa Tostein sokk, men staven flaut
fe Tostein:
og alt det mjøle vart upp i graut
fe 'n Tostein,
i gnell i gnell i gnellande frosten.

5. Aa kjerringa baade knisa og lo
at Tostein.
„Aa gudskjelov, no fær eg ro
fe 'n Tostein!“
I gnell i gnell i gnellande frosten.
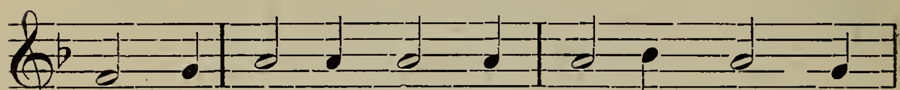
13. Ormen dan lange.

(Fyrste luten).

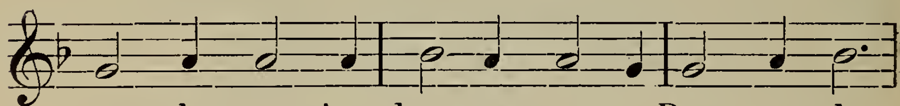
Fraa færøysk ved *Per Sivle.*

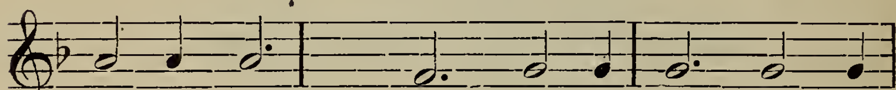
1. Vilja de høy - ra kvæ - e mitt, aa vilja de

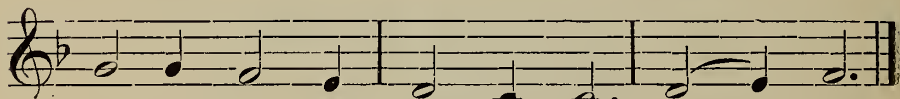
o - ri tru? Um han O - lav Trygg - va-

son ska son-gjen her seg snu. Dan - sen gly-

me i hall'e. So dansa me daa i ring! Gla - e

ri - a No - rigs menn te Hil - da - ting.

2. Kongjen læt seg ei snekkja byggja
burt paa dan slette sand.
Ormen dan lange, da støsta skjepe
dar bygdest i Norigs land.
Dansen glyme i hall'e.
So dansa me daa i ring!
— Glae ria Norigs menn
te Hilda-ting.[1])

---

[1]) til striden.

3. Skjepe da bygdest i Norigs land
ut-aa dei beste ebno[1];
sjauti alne aa fira te
va kjølen imydlo stebno[2].

4. Forgyllte so vaare[3]) dei stabnane baae,
aa bóri dei vaare blaa,
forgylte skjolden i toppen blenkte,
— so segje daa soga ifraa.

5. Kongjen uti høgsæte séte,
tala te sine drengje:
„No skula me sigla dan salte sjo,
da heve eg tenkt meg so lengje.

6. Bere no daa dei herklæi fram,
dei brynje aa blanke svèri.
So leggja me sian fraa lande ut,
so gjeva me oss paa fèri.“

7. Motige mælte dei sveinane daa:
„Herre, me skula deg fylgja,
anten du fere i stri elde' fre!
Me ottast kje svarta bylgja!“

8. Fraa bergje ein gut, me' bògjen i hand,
steig ne, so rauste aa sjaa:
„Jarlen utaa Ringerikje
so ska eg helsa ifraa.“

---

[1]) ebne: emne; dativ fleirtal ebno: emni.
[2]) stabn: stamn: bundi fleirtalsform stabnane, dativ stebno: stamnane.
[3]) Fleirtalsform i fyrrtid av vera.

9. Kongjen daa te ora tok
— fagna i augo skjein—:
„Aa no ska du segja meg nabne[1]) ditt,
du unge, fræge svein!"

10. „Einar so ska du nebna meg;
væl kann eg bògjen spenna,
aa Tamb so heite min glupe bògje,
han fær vel pilen te renna!"

11. „Høyr du da, du unge mann,
ve[2]) du me' meg fara,
so ska du vera min pila-svein,
Ormen te aa forsvara."

12. Ganga dei so te strondene ne,
spræke kara aa rauste.
— Lunnane bròste[3]) aa jødni skolv,
daa skjepe dei droge or nauste.

13. Vudne[4]) dei upp sine silkjesegl,
vinden aa taka i fangje.
— Aa so æ da sagt, at kongjen sjøl
han styrde „Ormen dan lange".
Dansen glyme i hall'e.
So dansa me daa i ring!
— Glae ria Norigs menn
te Hilda-ting.

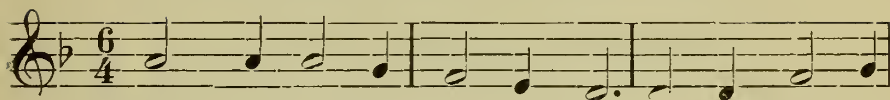
---

1) nabne: namne.
2) vil.
3) bråst.
4) vatt.

14. Dvergemøy. I.

(Or Sjurðakvæði).

Fraa færøysk ved *Hulda Garborg.*

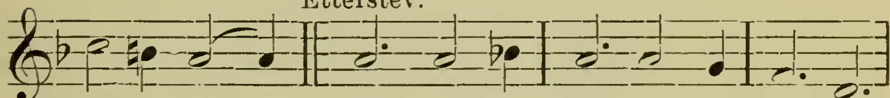

1. Høyrt hev eg fraa ga-mall tid, ør-nen flyg um

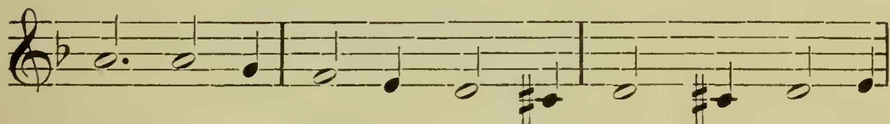

verd. No skal eg kveda um Sigurd unge, og um hans

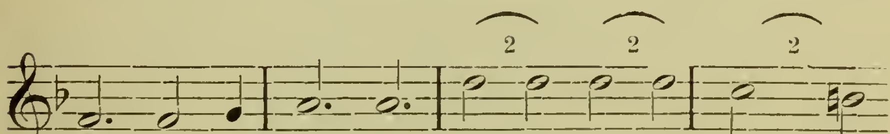
Etterstev.
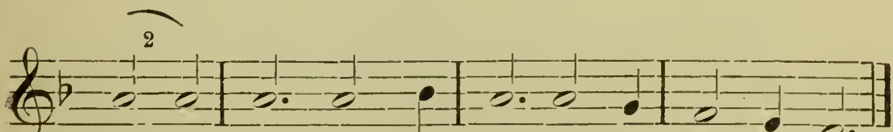

fyr-ste ferd. Gra-ne[1] bar gul-le av hei-de;

Gra-ne bar gull av heide; Si-gurd svin-ga

sver-de i vrei-de. Si-ger han paa or-men

vann; Gra-ne bar gul-le av hei-de.

---

[1] Grane: hesten til Sigurd Faavnesbane.

2. Ørnen er so snøgt eit dyr,
flyg so lang'e leid;
no skal eg kveda um Sigurd unge,
det fyrste som ut han reid.

3. Skjolden skin i gylte hall;
han er kje komin til dans.
Sigurd unge, Sigmunds son,
nemner eg namne hans.

4. Sigurd stend paa hallargolv,
er i ordom greid'e;
„no lyster meg ride i Dvergeskog
dei ville dyr aa veide."

5. Hjalprek[1]) kongen mæler so,
legg han Sigurd i minne:
„Dvergemaal og Dvergeglam
bur i berge inne."

6. Sigurd spring paa Granes bak,
held seg ikkje ved taum;
rider han so lettleg fram
som snekkja renn i straum.

7. Sigurd rid den fyrste dag
til det lid mot kveld;
daa det bar mot myrke skog,
so langt av leid han held.

8. Sigurd rid etter skogen fram
den leidi lang og drug,
daa saag han stande fyri seg
so stor ein mannemug'.

---

[1]) Hjalprek: fosterfår til Sigurd. Får til Sigurd, Sigmund, døydde i strid fyrr Sigurd var fødd, og Hjørdis, môr til Sigurd, gifte seg att med kong Hjalprek, som fostra Sigurd.

9. Sigurd sit paa Granes bak
baade med skjold og sverd:
„Eg skal ride meg lenger fram
og sjaa paa deira ferd."

10. Sigurd reid seg lenger fram,
det var ei til dans;
daa saag han stande fyri seg
so stor ein dvergekrans.

11. Fram gjekk ein av dvergane,
det er frett so vide:
„Er du komin aa leike her,
hell er du komin aa stride?"

12. Sigurd sit paa Granes bak,
var ikkje glad i hug.
Han tordest ikkje atter svara,
so var han for dvergom bljug.

13. Fram gjekk ein av dvergane,
gram var han i hug.
Han rette upp si høgre hand
og Sigurd i andlite slog.

14. Sigurd rann det heite blod
baade av nasar og munn.
Ung var han og utamd,
han var kje i stridsleik kunnig.

15. So slo han Sigurd unge,
den ilske dvergemann,
at blode undan brynjo
ned ivi sâlen rann.

16. Sigurd sverd av sliri drog,
det syng i gylte gjenge.
„Dette er det fyrste saar
som eg i strid hev fengi!"

17. Sigurd sverd av sliri drog,
bratt han det mun' braa.
So kløyvde han den arge dverg
sund i lutir tvo.

18. Hoggi tunge falla tett,
det syng i dvergebrynjo;
Sigurd saag korkje himil hell jord
inni den dvergedyngjo.

19. Fram stig ein av dvergane,
mæler han desse ord:
„Drep du fleire av denne hopen,
stupe du skal til jord."

20. Hoggi tunge gjalda tett,
yvi honom dei fljuga.
Korkje saag han himil hell jord;
sume dutto aa gruve.

21. Burt so kvorvo dvergane:
meir no aukast den vande,
daa han saag seg eismal etter
i kolmyrkre aa stande.

22. Sigurd rid seg til og fraa,
det frys ved sadelgjord;
rimfrost tett er fallin
yvi kalde dvergejord.

23. Sigurd rid seg til og fraa;
daa i godan time
saag han gjenom kolmyrkre
gull som dagen skine.

24. Det var dvergemøyi fagre
som fyri honom stod;
av gull var hennar akselband;
ho perlur etter seg drog.

25. Dvergemøyi til han kom,
so er sagt for sann:
ho kyste honom søtt paa munn,
som vin paa lippunn rann.

26. Til dvergemøyi so han talar,
han bar i hjarta sut:
„Eg ridin er for langt i skog,
eg finn ikkje atter ut.“

27. Til dvergemøyi so han talar,
tung av sorg og mein:
„Den bøni vil eg beda deg,
du syne meg vegen heim.“

28. „Eg gjekk meg ut fraa fâr si borg,
daa høyrde eg deg kalle.
Difor er eg komi her,
aa hjelpe deg heim til hallar.“

29. Ho fylgde han um Hindarfjell,
vilde 'kje vegen løyne.
Stride straumar og aair store
um Hindarfjell mun fløyme.

30. Ho fylgde han or djupe dalar,
ho heldt so trutt eit lag;
av no dreg den myrke skodda,
det lyser av klaare dag.

31. Daa saag han den borgi stande,
so segjer sogo ifraa:
Lauve veifta mot høge himil
med litir som gull aa sjaa.

32. „Her ser du den borgi stande
som all av gulle skin.
Han som raar for denne borgi,
det er fader min.

33. Fâr min kjem i borgi inn
med vonde ord og vreide;
ikkje maa du, Sigurd, daa
smile eller lægje.

34. Han veit det, Sigurd Sigmundsson,
at du er ikkje aa eggje;
han bed deg koma i smidjo aat seg,
store stengar aa sleggje.

35. Du segje du er so trøytt'e,
du segje du er so mod,
som nedaat du hadde trampa
den heite dvergeskog.

36. Høyr det, Sigurd Sigmundsson,
og gjev paa ordi agt:
kjem du inn i smidjo hans,
du braanar som blaute vaks".

37. Ho fylgde honom i halli inn,
all i gull ho skin;
utan bar ho det raude gull,
innan det kvite lin.

38. Det var Sigurd Sigmundsson,
sveiper han seg i skinn.
Bind ved døri hesten sin
og gjeng i halli in.

39. Dvergen kjem i halli inn
han talar til Sigurd so:
„Kven er denne store kjempa
som eg her skal sjaa?"

40. Lenge kjempa tagde seg:
liti var livsens von.
„Namne mitt det nemner eg
Sigurd Sigmundsson".

41. „Er du Sigurd Sigmundsson,
du er ikkje aa eggje.
Du skal koma i smidjo med meg
store stengar aa sleggje."

42. „Eg er so tung, eg er so trøytt,
eg er so mødd og mod,
som nedaat eg hadde trampa
den heite dvergeskog.

43. Du skal smide meg brynjo den
som sverd bit ikkje paa;
harde hjelm og runde skjold
som god er aa lite paa."

44. Dagen lid og natti kjem;
han kvarast i dvergevelde.
Store stengar er aa smide
og herde i Hilmes eld.

45. Det aarle var um morgonen,
soli stende høgt.
Dvergen slo paa gylte laas;
upp sprang døri snøgt.

46. Dvergen inn i halli gjekk
med sylvbrynjo den kvite.
„Tak ved denne, Sigurd unge,
og sjaa um du kann ho slite."

47. Tok han so den brynjo god,
gav ho Sigurd i hand.
Dertil hjelm og blanke skjold
som sverd ei bite kann.

48. Sigurd fór i brynjo den
som dvergen hadde bori:
ho var baade vid og sid,
som aat honom skori.

49. Sigurd stend i sterke brynjo
med sverde sitt i hand:
„No yndeleg, rike fruve, du
meg hjelpe til Hjalpreks land!"

50. „Eg førde deg av dvergeskog;
det du minnast skal.
Kvi vil du no ifraa meg fara
heim til Hjalpreks hall?"

51. „So er det no i Budles[1]) land
at kjempur bera sorg:
burte er kjempa Faavnesbane,
kvorvin or kongens borg."

---

[1]) Budle: segnkonge (i Hunland), får til Brynhild, som elska Sigurd. Budlung: konge, ætling af kong Budle. Budles land skulde soleis tyda: kongens land.

52. Ho fylgde honom den lange leid,
baud honom liva vel.
„Far no lett og lukkeleg;
far no heil og sæl!“

53. Det var Sigurd Sigmundsson,
heim til gards han fór.
Det var sjølve Hjalprek kongen,
ute for honom stod.

54. Kongen var ikke glad i hug,
ottast for Sigurd mein:
„Du hev gjevi deg troll i vald,
og trøytt so kjeme du heim.“

55. Sigurd gjekk i halli inn,
hadde ikkje krafti mist;
han sette seg i høgsæte,
so heile borgi riste.

56. Helsa honom sæle moder hans,
ho ottsam for han stod:
„Du hev gjevi deg troll i vald,
trøytt so er du no.“

57. „Dvergen hev smidt meg harde hjelm
som sverd bit ikkje paa.
Brynjo sterk og blanke skjold,
som god er aa lite paa.

58. Eg hev vori i dvergeskog
og barst med dvergeher.
Dvergemøyi hefte meg,
styrde so heim mi ferd.

59. Eg hev barst med dvergeher,
vori i naud og vande:
dvergemøyi løyste meg ut
og førde meg heim til lande.“

Norske folkeskrifter.

2. **Ivar Aasen, med bilæte.** Av *Arne Garborg.* Andre upplaget (tridje—femte tusund) (24 s.) . . . . 20 øyre
4. **Gamalnorske eventyr um Oden og Tor.** Av *Halvdan Koht* (48 s.) . . . . 30 —
5. **Naar det vert lite høy.** Av *Tore Gjære.* Andre upplaget (tridje—femte tusund) (20 s.) . . . . 10 —
6. **Sophus Bugge og mytegranskingarne hans.** Av *Moltke Moe* (24 s.) . . . . 20 —
7. **Mjølk og smør.** Av *N. Ødegaard.* Andre upplaget (tridje—sette tusund). (24 s.) . . . . 15 —
8. **Norske folkevisor I.** Med ei utgreiding um visedansen av *Hulda Garborg.* Fjorde upplaget (sekstande—tjugande tusund) (48 s.) . . . . . 25 —
9. **Bokavlen paa Island i vaare dagar.** Av *Bjarni Jónsson* (16 s.) . . . . 10 —
10. **Gjer heimen din fager!** Av *Ellen Key.* Andre upplaget (tridje—femte tusund). (24 s.) . . . 15 —
12. **Alkoholen og helsa.** Av dr. *Frimann Koren.* Fjorde upplaget (23de—32de tusund) (32 s.) . . . . . 15 —
    Skuleutgaava . . . . 10 —
13. **Norsk klædebunad,** med ti bilæte og ei mynsterteikning. Av *Hulda Garborg.* Andre upplaget 30 —
14. **Bærtre og bærdyrking.** Av *J. O. Aashamar.* Andre upplaget (fjorde—sette tusund). (16 s.) . . . 10 —
15. **Ole Bull.** Av *Oddmund Vik.* (40 s.) . . . . . . 20 —
16. **Gamall norsk prydkunst.** Ved *Lars Kinsarvik* og *Halvdan Koht.* Med 22 teikningar ved *Lars Kinsarvik.* (32 s.). Andre upplaget . . . . . 30 —
17. **Um gjødsel.** Av *Ivar Nesheim.* Andre upplaget (fjorde—sette tusund). (64 s.) . . . . 30 —
18. **Ungdomen og skogen.** Med 5 bilæte (32 s.) . . . 20 —
19. **Norske folkevisor II** (48 s.) . . . . 25 —
20. **Livskaar i Norig.** Av *H. E. Berner* (24 s.) . . . 15 —
21. **Norsk salmesong. Elias Blix.** Av *Lars Eskeland.* Andre upplaget (4de—7de tusund) (46 s.) . . 30 —
22. **Norsk maalsoga.** Av *M. Hægstad.* (48 s.) . . . . . 30 —
23. **Hønestell.** Med 7 bilæte. Av *Ola Svinndal.* Andre upplaget. (32 s.) . . . . 20 —
24. **Per Sivle.** Ei livssogu. Med bilæte. Av *Anders Hovden.* (56 s.) . . . . 30 —
25. **Ein øysterlendsk religionslærar i vaare dagar.** Etter Max Müller ved *Kristofer Janson.* (30 s.) . . . . 20 —
26. **Um mjølking.** Av *Ingebr. Five* (28 s.) . . . . . 15 —
27. **Eit 4000-aars rike.** Av *Erik Givskov.* (Paa norskt ved Arne Garborg). (38 s) . . . . 30 —
28. **Aasmund Vinje.** Av *Vetle Vislie.* (48 s.) . . . . . 30 —
29. **Farge og norsk folkekunst.** Av *Andreas Aubert.* (23 s.) 15 —
30. **Trygding mot arbeidsløysa.** Av *Fredrik Voss* . . 10 —
32. **Kunst og arbeid i heimen.** Av *Sven Moren* . . . 10 —
33. **Grunnlov og manntalslov** . . . . 25 —
34. **Fred og forsvar.** Av *N. Gjelsvik* . . . . 15 —

Postpengar 5 øyre for 1—3 skrifter, 25 øyre for alle.

